

APSTIPRINĀTA

2017.gada 31.oktobra valdes sēdē, protokols Nr.221/2017
2017.gada 1.novembra padomes sēdē, protokols Nr.5/2017
(stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī)

**Pensiju plāns “CBL Aktīvais”
IEGULDĪJUMU POLITIKA**

Saturs

I	Lietotie termini un saīsinājumi.....	2
II	Ieguldījumu politikas mērķis un nosacījumi.....	2
III	Aktīvu izvietošanas stratēģija	2
IV	Aktīvu izvietošanas taktika.....	3
V	Vispārējā politika individuālai FI un citu ieguldījumu izvēlei.....	3
VI	Ieguldījumu objekti un veidi	3
VII	Ieguldījumu kvantitatīvie ierobežojumi, to ievērošana un kontrole	4
VIII	Robeža, kuru sasniedzot konkrētā aktīva turēšana tiek izbeigta vai ierobežota	5
IX	Atvasinātie finanšu instrumenti	5
X	Pirkuma līgumi ar atpakaļpirkuma vai atpakaļpārdevuma nosacījumiem	6
XI	Lēmumu pieņemšanas kārtība	6
XII	Ieguldījumu risku noteikšana, kontrole un vadība.....	6
XIII	Ieguldījumu atdeves novērtējums	7
XIV	Pilnvarojums Līdzekļu pārvaldītājam un no FI izrietošo tiesību izmantošana.....	7
XV	Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs	8
XVI	Interesu konflikta novēršana.....	8

I Lietotie termini un saīsinājumi

Pensiju fonds – AS „CBL Atklātais pensiju fonds”, vienotais reģistrācijas Nr. 40003397312, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija.

Pensiju plāns – pensiju plāns “CBL Aktīvais”, kas ir noteikto iemaksu plāns bez garantētas noteiktas ieguldījumu atdeves un bez biometrisku risku seguma – sistematizētu noteikumu kopums, saskaņā ar kuru Pensiju fondā tiek uzkrāta papildpensija, ieguldīti un izmaksāti uzkrātie līdzekļi. Pensiju plāna saistību valūta ir euro.

Dalībvalsts – Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts.

FKTK – Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

Ieguldījumu politika – Papildpensijas kapitāla pārvaldīšanas noteikumi, saskaņā ar kuriem pensiju līdzekļi tiek ieguldīti finanšu instrumentos un citos atļautos ieguldījumu veidos tā, lai peļņas gūšana un ar to saistītā nenoteiktība (risks) būtu līdzsvarā ar Papildpensijas kapitāla saglabāšanu un ieguldījumu drošību.

Likums – LR likums „Par privātajiem pensiju fondiem” un citi privāto pensiju fondu darbību regulējošie normatīvie akti.

Līdzekļu pārvaldītājs – komercsabiedrība, kas pārvalda uzkrātos līdzekļus saskaņā ar Pensiju plānu un Privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līgumu: „CBL Asset Management” IPAS, vienotais reģistrācijas Nr.40003577500, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija.

Līdzekļu turētājs – komercsabiedrība, kura glabā Pensiju fonda aktīvus un veic citus Likumā un Līdzekļu turētāja līgumā noteiktos pienākumus: „Citadele banka” AS, vienotais reģistrācijas Nr.40103303559, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija.

LR – Latvijas Republika.

Papildpensijas kapitāls – naudas līdzekļi, kas kādā noteiktā laika periodā ir uzkrāti Pensiju plānu dalībnieku labā.

Pensiju plāna saistību valūta – valūta, kurā tiek izmaksāts Papildpensijas kapitāls.

Finanšu instrumenti (FI) – vienošanās, kas vienlaikus vienai personai rada finanšu aktīvus, bet citai personai – finanšu saistības vai kapitāla vērtspapīrus, tajā skaitā, bet ne tikai, parāda vērtspapīri, akcijas, ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības, naudas tirgus instrumenti, atvasināti finanšu instrumenti.

Atvasinātie finanšu instrumenti – Finanšu instrumenti, kuru vērtība mainās atkarībā no noteiktās procentu likmes, vērtspapīru cenas, valūtas kursa, cenu vai likmju indeksa, kredītreitinga vai līdzīga mainīga lieluma pārmaiņām un kuru ietekmē viens vai vairāki finanšu riski, kas piemīt atvasinātā finanšu instrumenta pamatā esošajam primārajam finanšu instrumentam, tiek pārvesti starp darījumā iesaistītajām personām. Atvasinātā finanšu instrumenta iegūšanai nav nepieciešams sākotnējais ieguldījums vai ir nepieciešams neliels sākotnējais ieguldījums, salīdzinot ar citiem līgumiem, kas ir līdzīgā veidā atkarīgi no tirgus apstākļu pārmaiņām, turklāt ar līguma izpildi saistītie norēķini notiek nākotnē.

II Ieguldījumu politikas mērķis un nosacījumi

1. Ieguldījumu politikas mērķis ir nodrošināt tādu Pensiju plāna līdzekļu pārvaldīšanu, lai ilgtermiņā sasniegtu Pensiju plāna dalībnieku Papildpensijas kapitāla pieaugumu, balstoties uz sabalansētu ieguldījumu portfeļa struktūru un aktīvu pieeju ieguldījumu pārvaldē.
2. Ieguldījumi galvenokārt tiek veikti Latvijas, citu Dalībvalstu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu kapitāla un parāda vērtspapīros un kredītiestāžu termiņnoguldījumos, kā arī komercsabiedrību emitētos vai garantētos Finanšu instrumentos. Ieguldījumi netiek koncentrēti kādā konkrētā komercsabiedrības nozarē.

III Aktīvu izvietojuma stratēģija

3. Aktīvu izvietojuma stratēģija nosaka, ka Pensiju plāna aktīvu sadalījums ieguldījumu kategorijās ir aktīvs: līdz 50 procentiem Pensiju plāna aktīvu tiek ieguldīti akcijās, riska kapitāla tirgū, nekustamajā īpašumā un alternatīvo ieguldījumu fondos, kā arī ieguldījumu fondu, kuri var veikt ieguldījumus kapitāla vērtspapīros, apliecībās. Pārējie Pensiju plāna aktīvi tiek ieguldīti Finanšu instrumentos ar fiksētu ienesīgumu, kredītiestāžu termiņnoguldījumos un citos Likumā atļautos ieguldījumu objektos.
4. Līdzekļu pārvaldītājs ir atbildīgs par Pensiju plāna ieguldījumu sadalījumu starp ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros un Finanšu instrumentos ar fiksētu ienesīgumu, termiņnoguldījumiem kredītiestādēs, naudas tirgus instrumentiem, nekustamo īpašumu un citiem Likumā atļautajiem ieguldījumu objektiem.

5. Līdzekļu pārvaldītājs var izmantot Atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku.
6. Pensiju plāna ieguldījumu stratēģija tiek veidota tā, lai pēc iespējas minimizētu ieguldījumu riskus, taču ne Pensiju fonds, ne Līdzekļu pārvaldītājs nevar garantēt to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem.

IV Aktīvu izvietojanas taktika

7. Līdzekļu pārvaldītājam, veicot Pensiju plāna ieguldījumus:
 - 7.1. jāņem vērā ieguldījumu drošību katrā konkrētā valstī un konkrētos Finanšu instrumentos un kredītiestāžu termiņnoguldījumos, izvērtējot kredītreitingus, kas noteikti attiecīgajai valstij, kredītiestādei vai uzņēmumam;
 - 7.2. jānodrošina Pensiju plāna aktīvu ģeogrāfisko diversifikāciju, nosakot ieguldījumu īpatsvaru katrā reģionā vadoties no situācijas finanšu tirgos;
 - 7.3. pastāvīgi jāizvērtē Pensiju plāna aktīvu vidējo dzēšanas termiņu atbilstoši procentu likmēm un to izmaiņām tirgū, kā arī saskaņā ar šo ieguldījumu politiku;
 - 7.4. ieguldot Pensiju plāna līdzekļus no Pensiju plāna saistību valūtas atšķirīgās valūtās, šādi ieguldījumi ir jāveic tā, lai samazinātu ar tiem saistītos riskus tādā apjomā, kāds pēc Līdzekļu pārvaldītāja ieskatiem ir nepieciešams, lai izpildītu Pensiju plāna ieguldīšanas mērķi, kā arī, lai ievērotu Likumā un ieguldījumu politikā noteiktos kvantitatīvos ierobežojumus;
 - 7.5. jānodrošina atbilstošu ieguldījumu likviditāti, ņemot vērā Pensiju plāna izmaksu vajadzības.
8. Pensiju plāna aktīvu izvietojanas taktika:
 - 8.1. netiek noteikti kritēriji aktīvu sadalījumam pa tirgiem, sektoriem un darījumu partneriem;
 - 8.2. netiek paredzēta ieguldījumu koncentrācija kādā konkrētā ģeogrāfiskā reģionā vai tautsaimniecības nozarē;
 - 8.3. sadarbības partneri tiek izvēlēti, pamatojoties uz sadarbības piedāvājuma ekonomisko izdevīgumu un ņemot vērā katra konkrētā sadarbības partnera kredītrisku.

V Vispārējā politika individuālai FI un citu ieguldījumu izvēlei

9. Līdzekļu pārvaldītājam, veicot Pensiju plāna līdzekļu ieguldīšanu:
 - 9.1. jāievēro piesardzības principu, kas nodrošina riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstošu Pensiju plāna dalībnieku uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksu saistībām. Ne Pensiju fonds, ne Līdzekļu pārvaldītājs negarantē Pensiju plāna dalībniekiem noteiktu ienesīguma līmeni;
 - 9.2. veicot ieguldījumus no Pensiju plāna līdzekļiem, jāiegūst pietiekami plaša informācija par potenciālajiem vai esošajiem ieguldījumu objektiem, kā arī jāuzrauga to personu finansiālā un ekonomiskā situācija, kuru emitētajos vērtspapīros tiks vai ir tikuši ieguldīti Pensiju plāna līdzekļi;
 - 9.3. jāveic analīze par Pensiju plāna veikto ieguldījumu sadalījumu pa termiņiem, ģeogrāfisko izvietojumu, valūtu veidiem, u.c., izvērtējot katra šī faktora riska pakāpi. Līdzekļu pārvaldītājam jāievēro Pensiju plāna un LR normatīvajos aktos noteiktās normas un ierobežojumi.

VI Ieguldījumu objekti un veidi

10. Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti:
 - 10.1. Latvijas un citu Dalībvalstu valsts un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
 - 10.2. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu valsts emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, ja attiecīgās valsts ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma, ir investīciju kategorijā;
 - 10.3. tādu starptautisku finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuru locekles ir viena vai vairākas Dalībvalstis;
 - 10.4. valsts un starptautisko finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuri neatbilst 10.1., 10.2. un 10.3. punkta prasībām, bet ir iekļauti Dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū;
 - 10.5. akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, ja tie ir iekļauti Dalībvalstī vai 10.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;

- 10.6. komercsabiedrību parāda vērtspapīros, ja tie ir iekļauti Dalībvalstī vai 10.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;
 - 10.7. komercsabiedrību kapitāla un parāda vērtspapīros, ja tie nav iekļauti regulētajā tirgū, bet attiecīgo vērtspapīru emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri gada laikā no dienas, kad uzsākta parakstīšanās uz tiem, tiks iekļauti Dalībvalstī vai 10.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;
 - 10.8. noguldījumos kredītiestādē, kura saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai Dalībvalstī vai valstī, kas ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts un kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 26.jūnija regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (Dokuments attiecas uz EEZ) ir atzīta par valsti, kurā kredītiestādēm piemēro uzraudzības un darbību regulējošās prasības, kas ir līdzvērtīgas tām, ko piemēro Eiropas Savienībā;
 - 10.9. ieguldījumu fondos;
 - 10.10. alternatīvo ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos, kuri reģistrēti 10.1. vai 10.2. punktā minētajā valstī un kuru ieguldītāji ir tiesīgi bez ierobežojumiem atsavināt savas ieguldījumu daļas;
 - 10.11. Dalībvalstīs reģistrētā nekustamajā īpašumā;
 - 10.12. Atvasinātajos finanšu instrumentos;
 - 10.13. riska kapitāla tirgū.
11. Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs daļu no Pensiju plāna aktīviem turēt naudas līdzekļu veidā.

VII Ieguldījumu kvantitatīvie ierobežojumi, to ievērošana un kontrole

12. Ciktāl Likums neparedz stingrākus ierobežojumus, Pensiju plāna aktīvi ieguldāmi, ievērojot sekojošus ieguldījumu ierobežojumus:
 - 12.1. līdz 100 procentiem no Pensiju plāna aktīviem var tikt ieguldīti valsts emitētos un garantētos parāda vērtspapīros;
 - 12.2. līdz 100 procentiem no Pensiju plāna aktīviem var tikt ieguldīti pašvaldību un komercsabiedrību emitētos un garantētos parāda vērtspapīros;
 - 12.3. līdz 50 procentiem no Pensiju plāna aktīviem var tikt ieguldīti kredītiestāžu termiņnoguldījumos;
 - 12.4. līdz 50 procentiem no Pensiju plāna aktīviem kopsummā var tikt ieguldīti akcijās, riska kapitāla tirgū, nekustamajā īpašumā un alternatīvo ieguldījumu fondos, kā arī ieguldījumu fondos, kuri veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros.
13. Pensiju plāna ieguldījumu kopsumma vienas valsts, pašvaldības vai starptautiskas finanšu institūcijas emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 35 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot gadījumu, ja Plāna aktīvos ir vienas valsts emitētie vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti no 6 vai vairākām emisijām, un katras emisijas vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtība atsevišķi nepārsniedz 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
14. Pensiju plāna ieguldījumu kopsumma 10.4. punktā minētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
15. Pensiju plāna ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos parāda vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
16. Pensiju plāna ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita.
17. Pensiju plāna noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējās prasības pret vienu kredītiestādi nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot prasības uz pieprasījumu pret Līdzekļu turētāju.
18. Pensiju plāna ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā vai alternatīvo ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā fonda neto aktīviem.
19. Pensiju plāna ieguldījumi vienā nedalītā nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējie ieguldījumi nekustamajā īpašumā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
20. Ieguldot Pensiju plāna aktīvus riska kapitāla tirgū, prasības pret vienu emitentu vai darījumu partneri nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējie ieguldījumi riska kapitāla tirgū nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem.

21. Pensiju plāna ieguldījumi alternatīvajos ieguldījumu fondos nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
22. Pensiju plāna ieguldījumus Atvasinātajos finanšu instrumentos drīkst veikt, ja darījumi ar Atvasinātajiem finanšu instrumentiem tiek veikti 10.5. punktā minēto valstu organizētā regulētajā tirgū vai Atvasināto finanšu instrumentu darījuma partneris ir kredītiestāde, kura atbilsts 10.8. punkta prasībām.
23. Pensiju plāna ieguldījumi viena emitenta emitētos (darījumu kopsumma ar vienu darījumu partneri) Atvasinātajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
24. Pensiju plāna ieguldījumi Finanšu instrumentos, ko emitējušas ar Pensiju fondu koncernā esošas komercsabiedrības, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju fonda visu izveidoto Pensiju plānu kopējiem aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulētā tirgus starpniecību.
25. Pensiju plāna ieguldījumus komercsabiedrības, kuras ar Pensiju fondu ir noslēgušas kolektīvās dalības līgumu, emitētajos Finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem, Pensiju plāna ieguldījumu kopsumma iemaksas veicošo darba devēju vienā koncernā esošās komercsabiedrībās nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulētā tirgus starpniecību.
26. Pensiju plāna ieguldījumi vienā koncernā esošu komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
27. Vismaz 70 procentus no Pensiju plāna kopējiem ieguldījumiem vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, ieguldījumu fondu, alternatīvo ieguldījumu fondu vai tiem pielīdzināmu kopīgo ieguldījumu uzņēmumu ieguldījumu daļās un riska kapitāla tirgū iegulda tādos ieguldījumu objektos (Finanšu instrumentos), kuri ir iekļauti Dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū.
28. Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt *euro* un citās valūtās.
29. Pensiju plāna citu valūtu atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:
 - 29.1. *euro* – bez ierobežojuma;
 - 29.2. atsevišķā citā valūtā — 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
 - 29.3. kopumā visās citās valūtās — 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem.
30. Pensiju plāna aktīvus nedrīkst izmantot aizņēmumam, un Pensiju plāna naudas līdzekļus aizliegts piešķirt aizdevumos, kā arī izsniegt garantijas.
31. Ieguldījumu kvantitatīvo ierobežojumu ievērošana ir Līdzekļu pārvaldītāja pienākums, ko tas veic atbilstoši savām iekšējām procedūrām. Turētājbanka seko līdzi tam, vai Līdzekļu pārvaldītājs attiecībā uz Pensiju plāna ieguldījumiem ievēro Likuma un Pensiju plāna prasības, kā arī šīs ieguldījumu politikas noteikumus. Pensiju fonda valde iekšējās kontroles sistēmas ietvaros regulāri (bet ne retāk kā reizi ceturksnī) izskata Pārvaldnieka iesniegtās atskaites par Pensiju plāna faktiskajiem ieguldījumu apjomiem un tiem noteikto kvantitatīvo ierobežojumu ievērošanu. Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums pēc Pensiju fonda pieprasījuma sniegt visu nepieciešamo papildu informāciju, bet Turētājbanka nodrošina Pensiju fondam ikdienas pieeju portfeļa stāvokļa un aktīvu novērtējumam, kā arī pilnīgu informāciju par Pensiju plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem.

VIII Robeža, kuru sasniedzot konkrētā aktīva turēšana tiek izbeigta vai ierobežota

32. Specifiska robeža, kuru sasniedzot konkrēta aktīva turēšana tiek izbeigta vai ierobežota, netiek paredzēta.

IX Atvasinātie finanšu instrumenti

33. Lai nodrošinātos pret noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam, vai arī lai nodrošinātu efektīvu portfeļa vadību, Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt Atvasinātajos finanšu instrumentos. Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt Atvasinātajos finanšu instrumentos tikai tad, ja Līdzekļu pārvaldītājs ir izstrādājis atbilstošus Atvasināto finanšu instrumentu risku pārvaldību reglamentējošus iekšējos tiesību aktus.
34. Pensiju plāna galvenokārt izmantojamie Atvasinātie finanšu instrumenti un to novērtēšanas metodes:
 - 34.1. Biržās vai citos regulētos tirgos kotētie Atvasinātie finanšu instrumenti tiek novērtēti pēc cenas, par kuru šo instrumentu var pārdot (pēdējā pirkšanas cena biržas slēgšanas brīdī, Pensiju plāna vērtības aprēķināšanas dienā).

- 34.2. Biržās vai citos regulētos tirgos nekotētie Atvasinātie finanšu instrumenti tiek novērtēti pēc to atpirkšanas cenas vai pēc kompensējošās darījuma cenas, kuru rakstiski apstiprina darījuma partneris Pensiju plāna vērtības aprēķināšanas dienā, vai pēc cenas, kas ir aprēķināma caur bāzes aktīva tirgus cenu. Kompensējošais darījums ir darījums, kura rezultātā būs likvidēts Atvasinātais finanšu instruments.
- 34.3. Vērtspapīru nākotnes (future) darījumi tiek novērtēti pēc attiecīgās biržas vai regulētā tirgus, kurā tie ir noslēgti, atpirkšanas cenas biržas slēgšanas brīdī, Pensiju plāna vērtības aprēķināšanas dienā.
- 34.4. Valūtas nākotnes (forward) darījumi tiek novērtēti pēc patiesās vērtības, pielietojot pozīcijas slēgšanas izmaksu metodi. Valūtas nākotnes (forward) darījuma patiesā vērtība ir starpība starp iegādājamās valūtas vērtību un pārdodamās valūtas vērtību, kas pārvērtēta pēc kompensējošā nākotnes (forward) darījuma kursa, Pensiju plāna vērtības aprēķināšanas dienā. Gadījumā, ja nav pieejams darījuma partnera apstiprinātais kurss, darījumu novērtē pēc vērtības, kas ir aprēķināma caur bāzes aktīva tirgus cenu, t.i., pielietojot esošo valūtas maiņas kursu un tirgus procentu likmes.
- 34.5. SWAP (valūtu mijmaiņas darījums) tiek uzskatīts par instrumentu, kurš sastāv no divām daļām – esošais valūtas maiņas darījums (spot) un valūtas nākotnes (forward) darījums. Līdz ar to katra darījuma daļa tiek novērtēta atsevišķi, izmantojot metodes, kas tiek pielietotas attiecīgā instrumenta novērtēšanai.

X Pirkuma līgumi ar atpakaļpirkuma vai atpakaļpārdevuma nosacījumiem

35. Līdzekļu pārvaldītājs, izmantojot Pensiju plāna aktīvus, var veikt pārdošanas ar atpirkšanu ("repo") darījumus, ja saistības, kas izriet no šādiem darījumiem nepārsniedz 50 procentus no Pensiju plāna aktīviem un šie darījumi tiek veikti vienīgi Pensiju plāna īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem.

XI Lēmumu pieņemšanas kārtība

36. Līdzekļu pārvaldītājs pārvalda Pensiju plāna aktīvus saskaņā ar Likumu, Pensiju plānu, šīs ieguldījumu politikas un Privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līguma noteikumiem.
37. Visus lēmumus, kas saistīti ar ieguldījumu veikšanu konkrētos ieguldījumu objektos, var pieņemt Līdzekļu pārvaldītājs, nesaskaņojot tos ar Pensiju fondu un ievērojot Likumā, Pensiju plānā un šajā ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
38. Līdzekļu pārvaldītājs ar valdes lēmumu ieceļ vismaz divus pārvaldniekus, kas veic Pensiju plāna pārvaldnieka funkcijas un katrs no kuriem ir tiesīgs atsevišķi pieņemt lēmumus attiecībā uz Pensiju plāna investīciju stratēģijas un taktikas izpildes nodrošināšanu, un kuriem katram atsevišķi ir tiesības rīkoties ar Pensiju plāna aktīviem, informējot par pieņemto lēmumu otru Pensiju plāna pārvaldnieku.
39. Jebkādi darījumi ar Pensiju plāna mantu tiek veikti ar vismaz viena no Līdzekļu pārvaldītāja ieceltā pārvaldnieka rīkojumu. Ja rīkojums ir pretrunā ar Likumu, Pensiju plānu un šīs ieguldījumu politikas noteikumiem vai savstarpēji noslēgto līgumu nosacījumiem, Līdzekļu turētājs rīkojumu neizpilda.

XII Ieguldījumu risku noteikšana, kontrole un vadība

40. Par risku tiek uzskatīta iespējamība ciest zaudējumus veicot ieguldīšanu. Ieguldījumu riskus kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs, atbilstoši savām iekšējām pārvaldes un kontroles procedūrām. Ieguldījumu atbilstību Likumā, Pensiju plānā un ieguldījumu politikā noteiktajiem kvantitatīvajiem ierobežojumiem kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs.
41. Līdzekļu pārvaldītājs, pieņemot lēmumu par Pensiju plāna aktīvu izvietošanu, pirkšanu, pārdošanu un turēšanu, novērtē aktīvam piemītošo kredītrisku, vērtēšanā mehāniski nepaļaujoties uz ārējo kredītu novērtējuma institūciju (reitingu aģentūru) sniegtajiem kredītreitingiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 9. septembra Regulas (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām izpratnē, kā arī neizmanto tos kā vienīgo kredītriska novērtēšanas kritēriju.
42. Pensiju plāna ieguldījumu risks tiek kontrolēts, ievērojot Likumā un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus attiecībā uz Finanšu instrumentu grupām, ieguldījumu ierobežojumus viena emitenta vērtspapīros, ierobežojumus riska darījumiem ar vienu kredītiestādi un citus ierobežojumus, kādus Pensiju fonds un Līdzekļu pārvaldītājs uzskata par nepieciešamiem.

43. Svarīgākie riski un iespējamo pasākumu apraksts risku samazināšanai.

43.1. **Tirgus risks** – iespēja ciest zaudējumus finanšu instrumentu tirgus cenas izmaiņu dēļ, kuras notiek valūtas kursu, procentu likmju izmaiņu u.c. faktoru ietekmē. Līdzekļu pārvaldītājs novērtē šo risku, veicot atbilstošu tirgus un finanšu instrumentu analīzi.

Pasākumi riska samazināšanai. Šo risku Līdzekļu pārvaldītājs kontrolē, īstenojot sabalansētu ieguldījumu politiku un ieguldot dažādās aktīvu grupās. Tādējādi cenu kritumu vienā aktīvu grupā iespējams kompensēt ar cenu kāpumu citā aktīvu grupā.

43.2. **Likviditātes risks** – risks, ka Pensiju plāna aktīvus nebūs iespējams vēlamajā termiņā bez būtiskiem zaudējumiem pārdot, likvidēt vai veikt darījumu, kura rezultātā tiek slēgta pozīcija, un risks, ka Pensiju plānam tādējādi būs ierobežota iespēja izpildīt Papildpensijas kapitāla izmaksas.

Pasākumi riska samazināšanai. Lai kontrolētu šo risku, Līdzekļu pārvaldītājs veic atbilstošu tirgus analīzi, nodrošina ieguldījumu pietiekamu diversifikāciju un atsevišķo aktīvu likviditāti daļu no Pensiju plāna aktīviem tur īstermiņa parāda vērtspapīru veidā, augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi un investīciju kontā naudas līdzekļu veidā.

43.3. **Emitenta kredītrisks** – iespēja ciest zaudējumus, ja Darījumu partneris nespēs vai atteiksies pildīt līguma nosacījumiem atbilstošās saistības.

Pasākumi riska samazināšanai. Lai pārvaldītu šo risku, Līdzekļu pārvaldītājs pirms ieguldījumu veikšanas veic atbilstošu emitenta analīzi, kā arī seko emitentu maksāspējai ieguldījuma laikā.

43.4. **Procentu likmju risks** – ir procentu likmju iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz Pensiju plāna aktīvu vērtību, kas ietekmē Pensiju plāna darbības rezultātus. Parāda vērtspapīru vērtība mainās atkarībā no procentu likmju izmaiņām, ja procentu likmes pieaug, tad šo vērtspapīru tirgus cena samazinās, un otrādi.

Pasākumi riska samazināšanai. Risks tiek novērtēts, izmantojot scenāriju analīzi, un tiek kontrolēts, veicot ieguldījumus Finanšu instrumentos ar dažādiem dzēšanas termiņiem.

43.5. **Valūtas risks** – iespēja ciest zaudējumus, valūtas kursu svārstību dēļ.

Pasākumi riska samazināšanai. Šis risks tiek kontrolēts, nosakot, ka no Pensiju plāna saistību valūtas atšķirīgās valūtas atklātā pozīcija atsevišķā citā valūtā nedrīkst pārsniegt noteiktu procentu no Pensiju plāna aktīviem. Līdzekļu pārvaldītājs novērtē valūtas riska ietekmi uz ieguldījumu prognozēto atdevi un var pieņemt lēmumu, par šī riska minimizēšanas pasākumiem, tai skaitā par atbilstošu Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu.

43.6. **Darījumu partnera risks** – ir risks ciest zaudējumus gadījumā, ja darījuma partneris pārtrauks pildīt savas saistības pirms norēķinu naudas plūsmas pēdējā maksājuma.

Pasākumi riska samazināšanai. Līdzekļu pārvaldītājs, uzsākot un turpinot sadarbību ar kontrahentiem, veic darbības, kas ļauj apzināt kontrahenta (kredītiestādes vai finanšu iestādes) finanšu stāvokli un vadīt tā reputācijas risku, tai skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā.

43.7. **Citi riski** – nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbība, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās), biznesa risks, naudas plūsmas risks, juridiskais, informācijas, valsts regulācijas riski, u. tml.

Pasākumi riska samazināšanai. Līdzekļu pārvaldītājs, pārvaldot Pensiju plāna aktīvus, nodrošina atbilstošas risku pārvaldes kontroles sistēmas esamību, tādējādi iespēju robežās minimizējot šos riskus, taču Pensiju fonds nevar pilnībā prognozēt un kontrolēt šo risku.

XIII Ieguldījumu atdeves novērtējums

44. Pensiju plāna līdzekļu ieguldījumu atdeve netiek garantēta un tiek aprēķināta Likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

45. Vienu reizi kalendārajā gadā Pensiju fonds nosaka ieguldījumu atdeves vērtību, kuru veido Pensiju plāna aktīvu un saistību vērtības starpība. Pēc ieguldījumu atdeves vērtības noteikšanas Pensiju fonds var lemt par izmaiņām ieguldījumu politikā.

XIV Pilnvarojums Līdzekļu pārvaldītājam un no FI izrietošo tiesību izmantošana

46. Lēmumus par Plāna ieguldījumiem pieņem Līdzekļu pārvaldītājs.

47. Pensiju fonds pilnvaro Līdzekļu pārvaldītāju, rīkojoties ar Pensiju plāna aktīviem, veikt darījumus izmantojot naudas līdzekļus un finanšu instrumentus kontos kredītiestādēs, pārstāvēt Pensiju plānu attiecībā ar trešajām personām, slēgt līgumus par aktīvu (tajā skaitā nekustamā īpašuma, finanšu instrumentu u.c.) pirkšanu, pārdošanu un/vai apgrūtināšanu, slēgt līgumus par nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, parakstīt zemesgrāmatai adresētus pieteikumus uz īpašuma tiesību uz iegādāto nekustamo īpašumu nostiprināšanu un par likumā noteikto reģistrējamo ierakstu izmaiņu, tai skaitā daļu palielināšanas vai samazināšanas, veikšanu, samaksāt visus nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kuru samaksu paredz normatīvie akti, pēc saviem ieskatiem, taču Pensiju plāna dalībnieku, kā īpašnieku, interesēs, izmantot jebkuras un visas ar finanšu instrumentiem saistītas un no tiem izrietošās tiesības, t.sk. bet ne tikai piedalīties emitentu, kuru vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna līdzekļi, akcionāru un obligacionāru sapulcēs, balsot tajās, parakstīties uz emisijām, pieteikties un/vai atteikties no tiesībām, kas izriet no finanšu instrumentiem, veikt jebkādas darbības, t.sk. bet ne tikai, pieprasīt informāciju, iesniegt sūdzības, prasības un pretenzijas kas nepieciešamas no finanšu instrumentiem izrietošo tiesību realizācijai vai pensiju plāna dalībnieku interešu aizstāvībai un aizsardzībai. Pēc Līdzekļu pārvaldītāja pieprasījuma iepriekšminētais pilnvarojums vai tā daļa tiek izdota notariāla akta formā.

XV Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs

48. Līdzekļu pārvaldītājs veic Pensiju plānā uzkrātā Papildpensijas kapitāla, naudas līdzekļu un citu aktīvu pārvaldīšanu, nodrošina Pensiju plānā un šajā ieguldījumu politikā noteiktās ieguldījumu stratēģijas realizēšanu un noteikumu ievērošanu attiecībā uz Pensiju plāna ieguldījumiem, pieņem lēmumus par Pensiju plāna līdzekļu ieguldīšanu, slēdz darījumus ar Pensiju plāna aktīviem un dod rīkojumus Līdzekļu turētājam par darījumu norēķinu veikšanu saskaņā ar Likumu, šo ieguldījumu politiku, Pensiju plāna noteikumiem un Privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līgumu.
49. Līdzekļu turētājs atbilstoši Likuma, Pensiju plāna noteikumu, ieguldījuma politikas un savstarpēji noslēgto līgumu ar noteikumiem:
- 49.1. veic norēķinus ar naudas līdzekļiem, izpilda rīkojumus, saņem un pārved finanšu instrumentus, kas attiecas uz Līdzekļu pārvaldītāja veiktajiem darījumiem;
 - 49.2. seko vai Līdzekļu pārvaldītājs ievēro Likuma prasības attiecībā uz Pensiju plāna ieguldījumiem un Pensiju plānu noteikumus, kā arī ieguldījuma politiku;
 - 49.3. pieņem iemaksas Pensiju plāna kontos.
50. Pensiju fonds nodrošina, ka Līdzekļu turētājs ir savlaicīgi informēts par Līdzekļu pārvaldītāja pilnvaroto personu sarakstu, kas ir tiesīgas dot rīkojumus darījumiem ar Pensiju plāna līdzekļiem un apmainīties ar informāciju, kā arī nodrošina, ka Līdzekļu pārvaldītājs ir savlaicīgi informēts par Līdzekļu turētāja pilnvaroto personu sarakstu.
51. Līdzekļu pārvaldītāja un Līdzekļu turētāja darbības novērtēšana notiek saskaņā ar noslēgto līgumu nosacījumiem, Likuma prasībām.
52. Vienu reizi mēnesī Pensiju fonds novērtē Līdzekļu pārvaldītāja darbības rezultātu salīdzinot to ar publiski pieejamo informāciju par citiem Latvijā reģistrētiem privātiem pensiju fondu administrētiem pensiju plāniem, kuriem ir līdzīga ieguldījumu politika.
53. Pensiju fonds vismaz reizi gadā novērtē Līdzekļu pārvaldītāja darbību, izvērtējot Pensiju plāna ienesīgumu, ņemot vērā inflācijas līmeni valstī ienesīguma novērtēšanas laika posmā, kā arī visu trešā līmeņa pensiju plānu ar vienādu ieguldījumu politiku vidējo ienesīgumu novērtēšanas laika posmā un laika posmā kopš darbības sākuma, veic iegūtā investīciju rezultāta salīdzināšanu ar Privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līgumā noteikto salīdzinošo rādītāju, kā arī novērtē ieguldījumu ierobežojumu ievērošanas rezultātu un sadarbību pārskatu sniegšanā.
54. Pensiju fonds vismaz reizi gadā novērtē Līdzekļu turētāja darbību pēc ieguldījumu ierobežojumu kontroles kvalitātes, savlaicīgas ziņošanas par pārkāpumiem, kā arī citu Likumā un Privātā pensiju fonda līdzekļu turēšanas līgumā, noteikto pienākumu izpildes.
55. Pensiju fonds ne retāk kā reizi trijos gados pārskata ieguldījumu politiku.

XVI Interesu konflikta novēršana

56. Pensiju fonds nodrošina to, ka Pensiju plāna aktīvi tiek ieguldīti tikai un vienīgi Pensiju plāna dalībnieku interesēs arī potenciāla Pensiju fonda un Līdzekļu pārvaldītāja interešu konflikta gadījumā.
57. Lai izvairītos no interešu konfliktiem, Pensiju fonds ir izstrādājis Interesu konflikta situāciju novēršanas politiku.